

1. maj 2013

Åbent brev til Kulturstyrelsen, ved direktør Anne Mette Rahbæk

Vedrørende: Det arkæologiske arbejdsmarked

Vi konstaterer i FaF – Foreningen af Fagarkæologer - en alvorlig situation vedrørende det arkæologiske arbejdsmarked på landets museer med arkæologisk ansvar. Vi er klar over, at Kulturstyrelsen ikke er ansvarlig for problemets opståen, men det er dog Kulturstyrelsen, der fører tilsyn med, at lovens krav opfyldes, hvorfor vi retter denne henvendelse.

Selvom landets museer, på vegne af det offentlige, bestyrer udgravninger for omkring 250 millioner kr. årligt, har det i de tre år, hvor vi har samlet arkæologiske job-opslag på FaFs hjemmeside, kun været et enkelt museum, der har slået udgravningsstillinger op. Alle andre udgravninger formidles gennem "vennekredse". Retningslinjerne for både stat og regioner siger, at stillinger som hovedregel skal slås op. Der skal være gode grunde til at besætte en stilling uden jobopslag. En af disse grunde kan være, når der er tale om en meget kortvarig ansættelse, hvilket er gældende i nogle situationer. Men der er også rigtigt mange udgravningsjob, som er længerevarende. Hvorfor bliver disse stillinger ikke slået op? På FaFs hjemmeside kan vi henvise til jobopslag fra Norge, Sverige og Storbritannien – mens der kun har været opslag fra et museum i Danmark.

Det gør det danske arkæologiske arbejdsmarked uigennemskueligt og kan i nogle tilfælde komme til at dække over en uheldig nepotistisk praksis, når museerne ansætter og afskediger personale. Når museerne forvalter alle de - for arkæologer - helt livsnødvendige, eksistensopretholdende stillinger via uformelle netværk, er der tale om en gråzone-praksis, der ikke altid opfattes som negativ. Mange arkæologer har haft en positiv oplevelse af at blive hjulpet ud af en arbejdsløshedssituation, men der findes også eksempler på, at denne praksis kan virke ekskluderende. Desværre er der desuden en tendens til, at folk ikke tør protestere, når de oplever at blive behandlet dårligt, af bekymring for at få et dårligt omdømme.

Museerne har igennem årtier skabt et system, hvor de har gjort sig selv afhængige af, at der skal være en stor skare arbejdsløse til rådighed, når museerne har brug for dem. Dette er i sig selv problematisk for den enkelte arkæolog, der må leve en arbejdsmæssig og økonomisk ustabil tilværelse som "gravesvend" for museerne. At arbejdssituationen er problematisk for mange arkæologer, har FaF for nyligt fået tal på i forbindelse med en spørgeskemaundersøgelse (se <http://www.archaeology.dk/14006/Undersøgelse%20-%20sept%202012>). Samfundet har investeret lange uddannelser i arkæologerne, så vi har de nødvendige kompetencer. Indenfor andre brancher udløser højtuddannet, midlertidigt konsulentarbejde højere honorarer end den normale lønsats. Hvis et museum kun udfører små og korte udgravninger, som det er for tids- og omkostningstungt at annoncere efter personale til, vil det være rimeligt at betale de tilkaldte arkæologer konsulenthonorar. Dette kunne endvidere være et incitament for museerne til at ansætte folk på længerevarende eller faste kontrakter, og dermed større mulighed for at slå stillingerne op.

Når museerne med arkæologisk ansvar forvalter deres hverv og de mange penge på vegne af det offentlige, må det være et krav, at de følger reglerne. Derfor vil vi opfordre Kulturstyrelsen til at indskærpe over for museerne, at de følger de almindelige regler på arbejdsmarkedet og slår stillingerne op - også udgravningsjob. Det kan eksempelvis gøres gratis på FaFs hjemmeside: <http://www.archaeology.dk/12249/Ledige%20stillinger>.

Med venlig hilsen
FaFs bestyrelse

Kopi til DM - Dansk Magisterforeningen